

KOMMISSIONENS HENSTILLING

af 22. december 1969

til Den italienske Republik om tilpasning af det statslige handelsmonopol for fyrsten

(Teksten på italiensk er den eneste autentiske)

(70/123/EØF)

I

1. Ved skrivelse af 24. marts 1959 meddelte den italienske regering Kommissionen for Det europæiske økonomiske Fællesskab, at fyrsten i Italien er genstand for et statsligt handelsmonopol i den forstand, hvori udtrykket bruges i EØF-traktatens artikel 37.

I henhold til denne bestemmelse har medlemsstaterne pligt til gradvis at tilpasse de statslige handelsmonopoler, således at enhver forskelsbehandling mellem medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår er udelukket fra overgangsperiodens udløb.

2. Ved kongelig anordning nr. 281 af 2. februar 1922 forbeholdtes staten bl. a. indførsel og salg på italiensk område af fyrsten. Den kongelige anordning nr. 105 af 26. februar 1930, der forbeholdt Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) indførsel og salg i Italien af tændere, samt dele dertil, har fortsat, hvad angår fyrsten, forbeholdt staten indførsel og salg, idet den samtidigt gav staten eneret på produktionen heraf (§ 3). Staten (finansministeriet) kan enten direkte udøve eneretten til produktion, indførsel og salg, eller bemyndige organisationer eller private til at udøve dem. Det italienske forbrug – ca. 3 tons årligt – dækkes nu udelukkende af import, fra en medlemsstat.

Salget af fyrsten skal foregå gennem Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato (AAMS)'s distributionsnet (anordning nr. 105, § 6).

3. Siden 1958 har den italienske regering truffet visse forholdsregler med henblik på at tilpasse dette monopol: Ved lov nr. 1085 af 19. december 1958 og dernæst ved lov nr. 825 af 13. juli 1965 blev der for fyrsten såvel som for de øvrige produkter, som var genstand for et fiskalt monopol, vedtaget princippet om at gøre tariffen for detailsalg eksplicit; for hver salgspris, der kræves af leverandøren af de nævnte produkter, skal størrelsen af forbrugsafgiften og af de beløb, der tillægges AAMS som distributionsom-

kostninger og detailhandlerne som rabat (det samlede beløb udgør salgsprisen til det købende publikum) fastsættes ved lov og offentliggøres. Leverandørerne er altså i stand til at fastsætte den endelige pris, hvortil deres produkter skal sælges ved at forlange en givet afståelsespris.

4. Kommissionen er af den opfattelse, at de ovennævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at nå det i artikel 37, fastsatte mål.

Da overgangsperioden nærmer sig sin afslutning, er der nu grund til at vedtage de foranstaltninger, der gør det muligt at udelukke enhver forskelsbehandling mellem medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår.

Formålet med artikel 37, som står i afsnittet om frie varebevægelser i kapitlet om ophævelse af de kvantitative restriktioner mellem medlemsstater, er, fra overgangsperiodens udløb og vedrørende de varer, der er underkastet et statsligt handelsmonopol (eller et tilsvarende monopol), at opnå det samme resultat, som for de øvrige varers vedkommende opnås ved anvendelse af artiklerne 30 til 34, det vil sige frie varebevægelser. Dog er der blevet fastsat en anden fremgangsmåde for at nå dette resultat i de sektorer, der omfattes af statslige monopoler. Den gradvise tilpasning af dem er blevet bestemt for på den ene side at tage hensyn til, at de produkter, der er underkastet monopol, for de pågældende medlemsstater voldte særlige problemer, og for på den anden side at undgå, at ophævelsen af de kvantitative restriktioner og af foranstaltninger med tilsvarende virkning inden for disse sektorer skulle forblive uden praktiske følger. Det måtte nemlig frygtes, at liberaliseringen af samhandelen med hensyn til de produkter, der er underkastet monopol, ikke kan gennemføres, hvis monopolvirksomhederne i kraft af deres eneret til at importere, eksportere og afsætte visse produkter, frit kunne bestemme om, i hvilket omfang og på hvilke vilkår de produkter, der kommer fra de andre medlemsstater, kan indføres på det indenlandske marked (eller omvendt i hvilket omfang de inden-

landske varer kan udføres til de øvrige medlemsstater).

Det er af denne grund, at det i artikel 37, bestemmes, at fra overgangsperiodens udløb er »enhver forskelsbehandling mellem medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår udelukket«.

Det må understreges, at artikel 37, ikke nøjes med at foreskrive afvikling af den forskelsbehandling, som følger direkte af de bestemmelser, der finder anvendelse på de varer, der er underkastet monopol; dette mål kunne, i mangel af en artikel om de statslige monopoler, nås ved andre bestemmelser i traktaten, særlig ved dem, som forbyder afgifter med tilsvarende virkning som toldafgifter og foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner. Hvad angår de særlige kendetegn ved de statslige monopoler og ved de restriktioner, de kan give anledning til, følger det af det ovenfor sagte, at formålet med »tilpasningen« – det vil sige at sikre »udelukkelsen af enhver forskelsbehandling« – er at udelukke, at der fra overgangsperiodens udløb stadig kan opstå forskelsbehandling, som kan skyldes visse særlige beføjelser, som monopolvirksomhederne har med hensyn til import og afsætning på deres marked eller eksport af visse varer.

Da det er disse mål, der fastsættes i artikel 37, påhviler det Italien at tilpasse monopollet på fyrsten før overgangsperiodens udløb, således at de kan nås. Endvidere påhviler der Kommissionen, foruden dens almindelige pligt til at overvåge anvendelsen af traktaten, en pligt til i overensstemmelse med artikel 37, stk. 6, at udfærdige henstillinger vedrørende den nærmere udformning af den i denne artikel omhandlede tilpasning.

Det kan meget vel tænkes, at den forskelsbehandling, som kan skyldes AAMS's eneret til import og afsætning, i det foreliggende tilfælde – i betragtning af produktets særlige egenskaber – kun har en begrænset betydning. Fyrsten er nemlig et underordnet produkt af meget ringe værdi og selv i tilfælde af at der skete en betydelig udvikling af markedet for hovedproduktet – tændere – ville forbruget af sten vedblive at være meget lille. Heraf følger, at iværksættelsen af en produktionsaktivitet i denne situation kun kan frembyde ringe interesse og, som det er tilfældet i Italien, kan forsyning hos udenlandske leverandører forekomme at være den løsning, der langt bør foretrækkes. Af disse grunde er det ikke udelukket, at leverandørerne under alle omstændigheder ville foretrække at undgå de omkostninger, som oprettelsen af et distributionsnet for det pågældende produkt ville medføre, og ville nøjes med at benytte AAMS's net. Det må imidlertid erkendes, at det her drejer sig om et valg, der bør overlades til de pågældende leverandører. Ud fra disse betragtninger mener Kommissionen, at den bedste løsning til at nå det af artikel 37 fastsatte mål – fordi løsningen er effektiv øjeblik-

kelig – består i at afvikle den eneret, som AAMS har til at indføre og afsætte fyrsten, for så vidt denne eneret vedrører handelen mellem medlemsstaterne.

5. Monopolet på fyrsten har karakter af et fiskalt monopol. I medfør af EØF-traktatens artikel 90, stk. 2, er virksomheder, som har karakter af et fiskalt monopol, underkastet traktatens bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang, anvendelsen af disse bestemmelser ikke hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse.

Kommissionen er af den opfattelse, at den fiskale funktion af monopollet på fyrsten ikke kan begrunde opretholdelsen af de kvantitative importrestriktioner og restriktionerne vedrørende afsætningen. Ved i 1958 at vedtage et system, der gør detailsalgspriserne eksplicite og ved således at skabe et direkte og konstant forhold mellem hver salgspris og hver afståelsespris havde den italienske regering allerede berøvet monopollets fiskale karakter en stor del af dets betydning, for da den skattekvota, som svarer til en givet salgspris, er fastsat på forhånd, er skattemyndighedernes mulighed for at få den maksimale skatteindtægt ud af salget af hvert produkt – og heri består i det væsentlige skattevæsenets mål – blevet begrænset i tilsvarende grad. Under disse omstændigheder forekommer det muligt at gennemføre monopollets fiskale funktion ved ganske enkelt at anvende en forbrugsafgift.

II

Af disse grunde henstiller Kommissionen for De europæiske Fællesskaber til Den italienske Republik, at den i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 37 træffer følgende foranstaltninger:

1. Uden nogen begrænsning muliggør enhver indførsel af fyrsten, der kommer fra de øvrige medlemsstater. Med dette formål for øje skal enhver formalitet, der er nødvendig med henblik på indførselen af disse varer på det italienske marked, kunne foretages direkte af køberne eller af de af dem udpegede personer, uden om AAMS, således at de straks kan råde derover.
2. Gør det muligt, at der frit kan foretages alle de handlinger, der er nødvendige med henblik på afsætning af de fyrsten, der kommer fra de andre medlemsstater, på det italienske marked. Til dette formål særlig:
 - gør det muligt for leverandørerne i de andre medlemsstater at oprette deres eget engroshandelsnet i Italien og dér at føre lagre;
 - gør det muligt, at priserne på de varer, der kommer fra de andre medlemsstater, kan aftales frit mellem sælgere og købere i de forskellige afsætningsled;

- gør det muligt for leverandørerne i de andre medlemsstater frit at gøre reklame for deres varer;
- træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre detailhandlernes kommercielle uafhængighed over for de offentlige myndigheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. december 1969.

På Kommissionens vegne

Jean REY

Formand